

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
"LA PATRIE"DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
"DAS VATERLAND"ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAĐKAUSCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bađkausczyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 8, Rosenheimer Str. 48 a
Цена паза Нямеччыны: ЗША — 20 цэнтаў, Канада — 20 ц., Ангельшчына — 1 шылінг, Францыя — 20 фр., Вэльгія — 5 фр., Аўстралія — 1 шылінг,
Аргентына — 2 пэзо. У іншых краінах раўнавартасць 15 ам. цэнтаў.
Цена лётніцкай поштой у заакяніскіх краінах — 30 ам. цэнтаў. — Падвой-
ныя нумары каштоўпуюць падвойна.Банковое кonto: Zeitung „Bađkausczyna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦь РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND,"

№ 39 (321)

Нядзеля, 23 верасьня 1956 г.

ГОД ВЫДАННЯ 10

Ад дыпляматычных гутарак і ваенны
пагрозы да эканамічнага ўзусуДЫПЛЯМАТЫЧНАЯ АКТЫЎНАСЦІЯ
КАНФЭРЭНЦІІПалітычныя выпадкі ў сувязі з Суёс-
кім канфліктом разыгрываюцца з біл-
скавічнай шыбкасцю, што съвтъ-
аб нязычнай важнасці ѹ актуаль-
насці праблемы.Агляд падзеяў у папярэднім нумары
мы закончылі ўсім, што пасля таго, калі
палацоўнік Насэр адкінуў пляны Лён-
данскай канфэрэнцыі, предстаўлены
яму Камісій пяцёх кантынентаў на ча-
ле з аўстралійскім прэм'ерам Мэнсісам,
адбылося ѹ Лёндане спатканье прэм'е-
раў Вялікабрытаніі і Францыі — Ідэна
и Моле. Вынікі спаткання былі тады
яшчэ не ведамыя.Але 12 верасьня сталаас ўжо ведамыя,
што вынікам гэтага спаткання было
заплянаванне паклікання новай між-
народнай Арганізацыі карыстаючых ка-
налам. Гэтая арганізацыя, якой засно-
валінкамі быў-б Вялікабрытанія, Фран-
цыя і Задзіночаныя Штаты Амэрыкі і
да якой маглі-б прылучыцца іншыя
дзяржавы, што карыстаюцца каналам,
рэгулявалі-б і кантролівалі-б рух ка-
раблёў цераз канал у цесным супрацоў-
ніцве з эгіпскім урадам. Іншымі слова-
мі была-б гэта канкрэтна тая міжнарод-
ная арганізацыя Суёскага каналу, што
была запрапанаваная Лёнданскай кан-
фэрэнцыі на падставе пляну Далеса.
Прем'ер Вялікабрытаніі, як і Францыі
пры гэтым асьветчылі, што ўжыць
силы супраць Эгіпту магло-б месца
толькі ў тым выпадку, калі ўсе ін-
шыя мірныя способы дзеля развязання
на Суёскага пытана не далі-б нікіх
пазытыўных вынікаў.Некалькі гадзін пасля прамовы Ідэна
у брытанскім парламенце, у якой ён
паведаміў аб плянаванні Арганізацыі
карыстаючых каналам, амэрыканскі
уряд асьветчылі, што Амерыка да гэтай
Арганізацыі далаўчыцца. Індія, Пакістан,
Цэйлён і Югаславія заяўлі, што яны не
прымімуть уздел у Арганізацыі кары-
стаючых каналам, а скандынаўскія
дзяржавы занялі вычквакаючую пазы-
цыю. У сувязі з праектам паклікання
Арганізацыі карыстаючых каналам пала-
коўнік Насэр заняў выразны інгаты-
чны пазыцыю ѹ 15 верасьня заяўві на-
стуціна: «Мэтай гэтага праекту ѹ ёсьць
мір, але вайна ї агрэсія супраць малых
крайніх. Мы будзем змагацца, ужывы-
чуы пры гэтым і тактыкі пратызанскага
вайны, супраць кожнай дзяржавы, якая
нападзе на Эгіпта. Напада-ка на Эгіпта
будзе абазначацца напад на ўсіх Арабаў».У Лёндане 19 верасьня пачынаецца
канфэрэнцыя тых 18 дзяржаваў, што
на першай Лёнданскай канфэрэнцыі
принялі плян Далеса ў справе Суёскага
каналу. Мэтай канфэрэнцыі ёсьць афі-
цынае заснаванне Арганізацыі кары-
стаючых каналам. Эгіпт із свайго боку
запрасіў усе дзяржавы, зь якімі мае ды-
пляматычныя дачыненія, на канфэрэн-
цыю ѹ Каїру, тармін якой яшчэ не
вызначаны. Прыняцце ўздел у гэтай кан-
фэрэнцыі ўжо далі згоду: Савецкі Саюз,
сатэлітныя дзяржавы Сярэдня-Усход-
нія Эўропы, Усходняя Нямеччына, Ін-
дія, Пакістан, Югаславія, камуністыч-
ны Кітай, Інданезія, Панама, Судан, Аф-
ганістан, Лібія, Сырія, Лібанон, Йорданія
і Сауды-Арабія. Заходнія дзяржавы, яс-
на, нападзе ѹ гэтай канфэрэнцыі на-
прыміць.Бачым, што такім чынам дзяржавы,
беспасярдна ѹ пасярдна зацікаўленыя
каналам, падзіліся на дзіве выразныя
групы паводле свайго ўзделу ѹ ваднай
ці ѹ друй із заплянаваных канфэрэн-
цыяў. Вымоўным, хача не неспадзіва-
ным ёсьць тое, што Індія, Югаславія ѹ
амал усе арабскія краіны апінуліся ѹ
ваднай групе з Савецкім Саюзам і яго-
німі сатэлітамі.

МАСКВА АДКРЫЛА СВАЕ КАРТЫ

Што маскоўскі Крэмль быў галоўным
ініцыятарам Суёскага канфлікту, з са-
мага пачатку для нікога на Захадзе ня
было сакротам. Але дагэтуль савецкая
дыпляматыя, якая, хоць і прынцыпова
выказвалася за дамаганнямі Эгіпту,але афіцыйна выступала ўсцяжкі ѹ ролі
мэдэйтара, хаваючы свае запраўдныя
планы ѹ намеры. Цяпер-жа, у сувязі з
заходнім праектам стварэння Арганіза-
цыі карыстаючых каналам, а так-же з
заплянаванымі канфэрэнцыямі ѹ Лён-
данаў Каїру, Крэмль быў змушаны ад-
крыць свае карты.У мінулым тыдні маскоўскае радыё
передало ўрадавае асьветчанне, на якім
праектаваная Арганізацыя карыстаю-
чых каналам ізазвалася «небясьпечнай
правакацый». Францыя і Вялікабры-
танія аўвінаваючы, што яны шляхам
«бесперапынных пагрозаў» супра-
ціўнікаў стварылі «небяспеку для
миру».

«Кажнае нарушањне міру на

прасторы Бліскага і Сярэдняга Усходу
нарушшае таксама інтарсы бісцячні-
ці Савецкага Саюзу». Далей у асьвет-
чанні гаворыцца, што вясныны прыга-
таваны Вялікабрытаніі і Францыі з'яў-
ляюцца маніфестацыйнай намерай з'яў-
ляюцца каналам і дзеля гэтага павінны
быць уважаны за пляны агрэсіі супра-
ціўнікаў. Эгіпту. Заходнія пляны накіраваны
на тое, «каб вырваць з рук Эгіпту
кіраўніцтва каналам і перадаць яго ѹ
застаўленыя руки, хаці ведама, што реалі-
зацыя гэтага пляну можа быць дасягнута
толькі ўжыцьцём сілы супраціўнікаў».Маскоўскі Крэмль з'яўляўся на-
зыванымі мірныя мерапрыемствы, каб пры-
хыбніцца ўзгадненіем з прэзыдэнтам
Айзэнхаўерам, ён асьветчылі, што лепш
акружная дарога на Усход цераз мыс
Добрай Надзеі (г. зи. навакод Афрыкі),
чымся вайна з прычыны Суёскага канала.
Адначасна паведаміў, што Амерыка
гатавася падтрымкі з матырвильнай по-
моччю заходніяўрапейскім дзяржавам, каб
выраўняць іхнія страты, якія будуть
выпльываць з гэтага акружнага падарожжа
іхніх карабліў. Гэтася асьветчанне
аб чым пляне Далеса прыхыбнічылі
з'яўлялася ў сувесці кампаніі, а маскоўскія
прафсаюзы падхапілі амэрыканскую пресу,
кіладучы націск на тое, што які-б вя-
лікія на быті страты з прычыны адмо-
віў дзяржававаннем, яны ўсё-ж будуць
на падарожнікі ў Польшчу налагу ды асабліві-
містичнай атмасферы.

(Заканчэнне на 2-ой бачыні)

Аднэй рукоў даюць, другой — адбіраюць

Ад часу, калі бальшавіцкая пралаган-
да начала кампанію за так званы «круты
тыўдзьм вытворчарыць і гаспадаркі»,
яна паслядоўна намагаецца давесць са-
вецкімі грамадзінамі, што ўздым народ-
нага дабрабыту неразрывна звязаны з
працоўнай дысцыплінай, якія пераду-
мав росту вытворчасці працы і павялі-
чэнні грамадзкага добра. На ствары-
нія гэтага уражання былі накіраваны
ўсё апошнія мерапрыемствы з сэры«праяваў аў дабрабыце народу», — як
гэтыя дзіве скарочаныя гадзіны працы,
пэнсіі на старасць і да таго падобнае.На падмацаваныя гэтага уражання аб-
уяўных палётках дыктатуры накіраваны
і апошні ўказ «аб павышэнні не-
ападаткованага мінімума заработка
праціўнікаў і службоўцам». Прата-
ганды з'яўлялася гэта «новай правай клопаты»
не гэтага уражання былі накіраваны
ўсё апошнія мерапрыемствы з сэры«праяваў аў дабрабыце народу», — як
гэтыя дзіве скарочаныя гадзіны працы,
пэнсіі на старасць і да таго падобнае.Але ёсьць ува ўсім гэтым іншы бок
справы. Вось-ж сама ў сабе, аbstрагаванае
ад іншых махінацый дыктатура, якія
павышэнні мінімальных плаціў

праціўнікаў і службоўцам, якую «Правда»

красамоўна ахрышчвае «клопатамі

аб дабрабыце народу».

Цыліндуры ўсіх дзяржаваў, якія бы-
ли ўзведзены на падставе пляну

Далеса, а таксама іншыя дзяржавы

і асаблівімістичнай атмасферы.

Але ёсьць іншыя дзяржавы, якія

з'яўляюцца ўзведзены на падставе пляну

Далеса, а таксама іншыя дзяржавы

і асаблівімістичнай атмасферы.

Але ёсьць іншыя дзяржавы, якія

з'яўляюцца ўзведзены на падставе пляну

Далеса, а таксама іншыя дзяржавы

і асаблівімістичнай атмасферы.

Але ёсьць іншыя дзяржавы, якія

з'яўляюцца ўзведзены на падставе пляну

Далеса, а таксама іншыя дзяржавы

і асаблівімістичнай атмасферы.

Але ёсьць іншыя дзяржавы, якія

з'яўляюцца ўзведзены на падставе пляну

Далеса, а таксама іншыя дзяржавы

і асаблівімістичнай атмасферы.

ны з павышэннем заработка плаціў
тое, што дыктатура пайшла хоць на
ўзядніні ўстуці.Аднак пабольшанне заработка плаціў
і адначаснае павышэнне дыктатуры
з'яўляюцца ўзмены работніку на робіць.Таксама як на робіць павышэнне се-
ляніні павольшанне прымусовых пра-
цадаўнікі і паменшанне прысялібных дзя-
лянік, падхварбоване пэнсіям на ста-
расць.Жыцьцё-ж аднак палепшила толь-
кі тады, калі змусіцца дыктатуру, замест

гэтых маніпуляцый кірмашнага клёўна,

псёнасцій аддаць працоўным награбле-
ні ёю дабро, вірніцца ў сваю дзя-
лянік, падхварбоване пэнсіям на ста-
расць.Жыцьцё-ж аднак палепшила толь-
кі тады, калі змусіцца дыктатуру, замест

гэтых маніпуляцый кірмашнага клёўна,

псёнасцій аддаць працоўным награбле-
ні ёю дабро, вірніцца ў сваю дзя-
лянік, падхварбоване пэнсіям на ста-
расць.Жыцьцё-ж аднак палепшила толь-
кі тады, калі з

Бедная Ніна

АД РЭДАКЦЫИ:

Ведамы ўкраінскі пісменнік і журналісты Іван Баграны зъмісьці ў газэце «Украінскі Вісті» (№ 69 з 13.9.1956) падышчайшым загалоукам цікаў артыкул аб шырака ведамай сініні гісторыі з савецкай спартемонікай Нінай Панамараў. З гледзішча на тое, што ў гэтых сінінім скандальчыку аўтар вельмі трапна паказаў яго глыбокую палітычную вымову, уважаем за карыснае пазнаёміць і нашых чытачоў з гэтых ціннымі артыкуламі.

*

У Лёндане сталася быццам дробная, але ў сутнасці сваёй несамавітая падзея, у якую навет нам, што знаюць савецкую запраўднасць, цяжка павершыць, а ўжо чалавеку вольнага съвету гэта падзея пацягнула выдаенца фантастычна-незапраўднай. І, прыкладам, Немцы, пры чытанні гэтася сініні, запірчліва й іранічна ківаюць галовамі: «Квач!» Гэтага ні можа быць і не магло быць.

А тымчасам яно ні толькі магло быць, але і стала.

Чэмпіёнка съвету ў кіданыні дыску, грамадзянка шчаслівага камуністычнага раю, будавана, як ведама, паводле ўсіх загадаў і запаветаў «вялікага». Ленін ягонай найварварнейшай «калектыўнай» брыгадай апосталаў — адным словам, тыповая прадстаўніца найбольш перадавога камуністычнага хрушчоўскага грамадзтва НІНА ПАНАМАРАВА Сыягнула ў лёнданскай крамцы некалькі (пры жаночнікі таненікіх бэрэцікі, скавала іх незаметна ў торбачку, але пры выхадзе была задзэржаная ангельскімі дзятківамі, абышканая й ададзеная пад суд.

Падзея гэтага быццам малая, але яко-такі вялікага значання! Не таму, што саветы хочаць раздзільханье ўсю гэтую гісторыю да палітычнага канфлікту з ангельскімі дзейнікамі, а чымсь іншым. І цераз гэтася «іншае» саветы якраз і хо-чуда гэтую гісторыю раздзільханье да палітычнага канфлікту, намагаючыся гэтася «іншае» прыкрыць крыкамі аўтарстваў, а ініцыятузы з мэтай кампрамітациі савецкай перадавой моладзі, і г. п.

Як ведама, савецкае консульства ўзяла Ніну Панамараў на паруку, а потым «схавала» яе дзесьці бязь съледу, так што яна не магла прыбыць на судовыя працэсы, а ўся ангельская тайнай паліцыя наауглі не магла ўстанавіць, дзе-ж гэтага Ніна ёсьць і што зь ёю сталася, а тымчасам афіційна, тое-ж такі консульства заявила, што ўся гісторыя — гэта выдумка, правакацыя, наклён, а по-тому заявила, што гэтага непаразуменне.

Што сталася зь беднаю Ніна пасля нещаслівай прыгоды ў магазыне, — хіба цяжка згадаць? Афіційнае консульства перад абліччам съвету бароніць Ніну. Але гэта яно ні бедную Ніну бароніць, але сваю камуністычную рэпутацію (рэпутація СССР, краіны пабудаванага сацыялізму!). Што-ж датычыцца Ніны, чэмпіёнкі съвету, то яе спаткала звычайна вялікай трагедыі: кар'ера ўзяла зламалася назаўсёды і зламалася ейнае маладое жыццё, і можа навет закончыцца гэтася жыццё дзесьці ў лёгах МВД і на катаржных работах якогася канцлагеру. За што — аў гэтым нікней. За пяць «калектыўных» бэрэцікі? Не. Аў гэтым нікней.

Што-ж фактычна сталася ў лёнданскім магазыне? Кражя? Не, не такая са-

бе просьценькая кражя. Уся кражя аблівасць на суму... 20 рублёў, або 33 шылінгі. Не, сталася вось што: савецкая чэмпіёнка съвету ў кіданыні дыску прамяніла ўвескі свой съветавыя чэмпіянат і моладасць (так, моладасць і жыццё можа сваё маладо) за 20 рублёў! І вось тут якраз вылазіць усі вялікай трагедыяй бедной Ніны Панамараў і ўсіх Нін, і Галін, і Верада, і Надзін У ССР: трэба толькі ўзвіць, якое-ж гэтага значыць там шчаслівіца жыццё для Ніны і ўсіх Нін, што яны здолыўна на такі расчлывікі крык — за пару жа-ноцкіх бэрэцікі пастаўіць на карту ўсё, пачынаючы ад славы чэмпіёнкі съвету і канчачы на ўсёй сваёй будучыні ўлуч-

Можа Ніна праста зладзейка, зладзей-каватая запаваная асоба, якіх ні такім ў камуністычным ССР?

Не, Ніна ні ёсьць зладзейкай, не зладзейкай у запраўдным разуменіи гэтага слова, бо ні ўмела прарабіць такой простай апрацоўкі, каб незаметна съяніць некалькі там дурных танных бэрэ-цікі, тады калі перасечны тыповы злодзей у краіне сацыялізму, як ведама, адразе кішэні на хаду ў жывота чалавека і прарабляе іншыя каракаломы апра-цыні зазаметна і нязлубны шчазае.

Не, Ніна не зладзейка. Яна мімаходзь працягнула руку па мрою савецкага чалавека... і зрабіла калясальную справу. Гэта яна ні пяць таненікіх бэрэцікіў украла, а сама таго не разумеочы ю на вedaючы, съкінула перад вачыма ўсёго съвету маску із сабскай «квітненчай», «шчаслівай» камуністычнай «башкай-шчыпны», з усёю «калектыўнага» кіраўніцтва, з усей пропагандай савецкай прыгожай ілжы.

У гэтай маленькай падзеі і вялікага шуму навакол яе (савецкая шуму) адбілася, як у каплі вады, уся «краса і веліч» савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся прырода бальшавіцкай ідэял-гії, называнай гучна ленінізмам.

Піць таненікіх «калектыўных» бэр-эцікі — вось эквівалент усяго раскрычанага бальшавіцкага «чынчыя» для савецкага маладозі таненікіх.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што яна ні мае бэрэцікі. Тыповая тым, што хоча яго меч, але ні можа, бо ў краіне камунізму такіх простых рэчаў, патрэбных для шчаслівай кожнай маладой жанчыні, якія вырабляюць, а трапішыя прыпадкову ў іншы съвет, яна ні мае за што такога бэрэціка прыдабіць, бо ні мае грошоў, хоць яна і «чэмпіёнка», бадай што «гэ-рой СССР». Тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Ці тыповая Ніна Панамараў для ўсей савецкай моладзі? Так, тыповая, як капля вады тыповая для ўсёго вазера, з якога ўзятая. Ніна тыповая для ўсей савецкай моладзі тым, што найтаненішы бэрэцік з «калектыўнага» съвету зда-ецица ў недасяжыю мроям, і яка гато-вае яго навет украсыць, навет ахвяра-ваць усім, чым людзі прывыклі дара-жыць. Украсыці, калі ніяма за што ку-дзікі! І, напасльедак, тыповая Ніна для ўсей савецкай моладзі тым, што розныя «тытулы», званыні «герояў» «герайні», г.

А несамавіты крык і беспардоннае круцельства савецкага амбасады, каб прыкрыць скандальнае дэмаскаваныне савецкай залганасці, каб заткнуць раптоўную прарабку, праз якую відаў тра-гічную прафу, — вось квітненчыя савецкай сяньнішнай запраўднасці і ўся съветы савецкай прафу.

Другая сустрэча Беларусаў Паўночнае Амэрыкі

Беларусы Паўночнае Амэрыкі дэмаскуюць расейска-бальшавіцкую кампанію “за вяртанье на радзіму”

УСТАНАЎЛІЕЦЦА ТРАДЫЦІЯ

Пасля першае сустрэчы Беларусаў Амэрыкі Канады 2 гады таму назад на вадападзе Нягара шматлікія працавалі, каб гэткія сустрэчы між Беларусамі дазвоніць краіні альбо альбо да штогоду, дык прыняміся з устаноўленай югулянісціцай. Ясна, з кожнага гле-дзішча гэткія сустрэчы вельмі пажада-ны, бо жывыя контакт якіх кіраўнікі, так і сябровыя нашых паўночнаамэрыкан-скіх арганізацій і аспродкаў з'яўля-еца ў сінінай часы місія патрабо-ным. Ведама, што ня толькі спрычыни-еца ён да абзянямлення і сябровства нашых суродзічаў міжсобку, але і вы-даты спрычыненцы да павялічэння ўдайнасці на ўсіх дзялянках нацыя-альнае ў ролігійнае працы. Гэтак іншыя нацыянальнасці робяць такія сустрэчы

з Чыкага ў Таронта калі 700 кілямет-раў, але што гэта значыць для хутка-бежнага амэрыканскага аўта ці аўтобу-су? Папаўдні ў суботу 1-га верасня ў Беларускім Доме на 1000 Дандэс вуліцы Таронта гудзіць як у вульпі. Адразу ўвалілі ў хату 120 «амэрыканцаў». Тро-ба-ж усіх раскватараўцаў і ў як най-хутчышим часе. Некаторыя суродзічи непакояцца, што даўгавата прыходзіцца чакаць, але ў кожнага знайходзіцца церплявасць. Ідуць у ход тэлефонныя звязкі, аўты, ногі. Німа-ж шмат часу, бо ня ўспееш раскватараўцаў першых, як прыняжджае другая група. Прыйба-юць адусюль: зь Нью Ёрку і Чыкага, з Кліўленду і Дэтройт, з Монтрэаля і Садбурс, не гаворачы ўжо аб малых біліжэйшых месцоўсцях. Навокал дому хутка вырастает беларуская вёска, хутка

з дарослою ўжо моладзьдзю, што ўдома ішчэ пехатай пад стол лазіла. Там у іншым месцы чакаюць вас людзі, зь якімі вы шмат перапісваліся пры грамадз-кай працы, але якіх ніколі на прыходзі-лася бачыць асабіста. І як-же тут па-радзіць?

Знаймянца, гутараўца, успамінаюць, гу-ляюць. За «Ля Кумпартій» прыходзіцца «Лявоніха» ў 10 пару, там-же на змену съпяшыць завірушыстая беларуская полька. У падвале кэльяніры аж-мокрыя ад поту, падносячы да сталоў, выдаючы напіткі. Там-сям можна з'яў-вацься карабель поўнасці апанаваны-сваймі. Але вось паднімаецца масток і едзем. А там яшчэ група блякыць, каб усьпесьце. Але трудна, прыдзенца ім пры-ехаць паўгадзіны пазней.

У павілённе на абтоку ўжо даўно ўсё падрхтавана да Божай службы. Ёсьці і немалая група людзей, але айцец чакае на галоўную хвалю, каб распачаць. Айланд. Ён папераразаны рэчкамі і ка-наламі, прыгожа дагледжаны і задрэў-лены. Там на мяккай зялёной траўцы ўлетку адбываюцца кожнай нядзелі ма-ёўкі. Палова адзінцатай 2-га верасня ў нядзелю карабель у Таронцікім порце, што рэтулярна курсуе між айтакам і го-радам, запаўненца Беларусамі. Нідзе амаль на чуваць ангельскія мовы. Хто-сыці жартуе, што трэба было-б вывесіць бел-чырвона-белыя сцягі на мащце, бо-ж узвесь карабель поўнасці апанаваны-сваймі. Але вось паднімаецца масток і едзем. А там яшчэ група блякыць, каб усьпесьце. Але трудна, прыдзенца ім пры-ехаць паўгадзіны пазней.

У павілённе на абтоку ўжо даўно ўсё падрхтавана да Божай службы. Ёсьці і немалая група людзей, але айцец чакае на галоўную хвалю, каб распачаць.

Хтосьці кажа, што ён чакае ўжо тут ад палова дзесяткай. Ды ўся дзіва. Усе ве-даем ягоную вялікую руннасць і авава-зкаласць.

У павілённе можна нармальна памісь-ціца звыш тысячы людзей. Але сініяя тут ня так ужо пуста. Памаленьку, ціха, а пасля ўжо ўжо вельмі гулка ляціць да неба Божа слова. Каб нас ратаваў, сцярог ад зла і наяшчыць, каб воль-ную бацькаўшчыну нам вярнуў, цар-пенны шматлікага і загнанага народа сплыні і вольным людзкім жыццём узнагародзіў. Цудоўна съпявает кіліўлен-дзкі царкаўны хор пад кіраўніцтвам спра-ра Кіслага, які на так даўна пераехаў туды з Бальгі.

Слова айца Міхала ў казаныні ўспры-маецца ўсімі вернікамі:

«Не забываймася аб тых, што цяпніць, мучаюцца ўдома. Дзе-б мы не знаходзі-ліся, наша кроўная сувязь з тымі, што цяпка ўпісаны на бацькаўшчыне, павінна пабуджаць нас да наўялікшых ахвяраў. Не забывайдеся ѹбых тых, што бязінтэресоўна церпяць і працуяць, пакладаюць усе свае сілы й здароўе на аўтарахвяраў для вызваленія баць-каўшчыны тут на эміграцыі. Сініяя можа іх цяпка бачыць і адрозніць, бо яны між намі, працуяць разам з намі. Цаніце іх шануіце, дапамагайце ім у цяжкай працы для супольнага добра на-шага й добра панивленага беларускага народу, бо гэта толькі з вялікай дабро-ці і любові Усіхвішнага да нас, што ён паслав нам такіх ахвярных і адданых працаўнікоў...» Ці адна, сілъца коіца ў расчлененых вернікаў, на якіх ці так даўно яшчэ палявалі як на жывёлу, сі-ласталяіся завезьці туды, у «рай»...

І голасна, зь вялікай чуласцю хор съпявает апошнюю малітву-гім «Ма-гуты Божа».

Кароткі перапынок. Перакуска. Хтось-ці галасна авбяшчае, каб яшчэ забыліся на момант абрываць зелені, бо пры-сунты Прэзыдэнт Абрамчык хоча скрыстаць з нагоды й часу, каб пазнаёміць прысутных зь беларускай палітычнай працою і дасягненнямі. Праходзіць паўгадзіны. Ізноў усе вяртаюцца ад

(Заканччынне на 4-ай бачыне)

Удзельнікі Сустрэчы пасля Багаслужбы на абтоку

тала і яны ўжо неяк арганічна сталіся з адрэбнымі. Ды і ёсьць да гэтага абса-ютна ўсё ўмовы. Німа найменшых чыжасціц ў транспартах ані з пе-аходам мяжкі. Дзеля таго траба спадзі-ацца, што Беларусы таксама і ў буду-б будуть регулярна рабіць такія сустрэчы.

Згуртаваные Беларусаў Канады яшчэ імою на Агульным Зьездзе сёлета па-ганавіла далянцы ўсіх старанін, аб спрычыніца да другой сустрэчы ашых родзічаў абедзвюх краін у гэ-зм годзе. З другага боку Беларуска-мэрыканскіе Задзіночаныне таксама лажыла ўсіх старанінам для яе по-свеху. Таму, што першы панядзелак ве-ясны ў абедзвюх краінах з'яўляецца ўсім прадоўных, вольным ад працы пейбар дэй», дык маючы тры вольныя ні ад працы і пастаноўлене было зра-ть сустрэчу першага, другога і тро-га сёлета, выбиравыча на месца суст-рэчы канадскі горад Таронта.

ЗБЛІЗКА І ЗДАЛЕКА...

Мадорныя сяродкі транспарту шмат-карацілі адлегласць. З Нью Ёрку ці

зь вокнаў навакольных дамоў з'яўляюцца пачынаеца калі гадзіны восьмай баль на вялікай залі на Бутурст вуліцы. Звычайна заля мае калі 500 сядзячых мес-ціц, але як на столькі танцораў і не-танцуючых сініяя відаць, што яны за-чеснаватая. Перапоўнены ўсе куты і куточки. Такая-ж сама вялікая заля ўні-зу адведзена пад буфет. Там можна на-дзінине выпіць і яшчэ лепши закусіць ці праста паесці, або пры бутэльцы піва пабачыцца зь сбромі. А ёсьць з кім ба-чыцца, і німа ніякі мовы, што па-бачыцца з усімі, каго жадаеца, бо столь-кі-ж знаёмы! А часу толькі тры з па-лову гадзіны. Вунь стаяць суседзі з дому, якіх вія на бачылі гадоў чатырь-наццаць. Прыходзіцца нанава знаёміца

меншай меры спрычыніеца да гіб-касці языка.

Калі дванаццатай гадзіны нікому над-та на хочацца съпяшыць на кватэры, але на гэта нічога не парадзіц. Мясцо-вае права не дазваляе гуляць пасля дванаццатай гадзіны і пад дробненькімі дажджыкі прыходзіцца разы-ходзіцца. Як шкода, што час так хутка ляціць...

ЦАНІЦЕ, ШАНУЙЦЕ І ПАМАГАЙЦЕ ТЫМ, ШТО ЗА ВАС ЦЕРПЯЦЬ...

Цэлы тыдзень перад Сустрэчай ліў-страпашні лівень. Быццам тая Нягара дзесь адчынілася наверсе. Фармары сядзялі па хатах у самы пільны час пра-цаць на попі, бо на выйдзеш за азрод-дзяк, як улезеш па калені... — «Як-же гэта будзе ў нядзелю, гэта-ж у нас мае быць Багаслужба ў парку на абтоку...» — цярэбяць галовы грамадзкія працаў-нікі, адказныя за сустрэчу ў Таронта. Але вось у пятніцу пачало распагадж-вашацца. І з'яўлялася залатая сонечная ня-дзельная раніца, як на замоўленне.

Паўкіламетра водзіць ад цэнтра Та-ронта лажыць прыгожы абток Цэнтру

Дайце мне волю съвятую, жаданую,
Съкінцы ланджуні акоў,
Я запаю вам пра долю загнаную
Гімны вялікіх байкоў!

Донісавы вершы зусім у тым самым пляніе й на тым узроў-ні, што й папярдня паданыя творы нашых аўтараў пачатку XX в. Калі часам моўна ў нааагу тэхнічна яны ўышдаюцца горшымі, дык гэта барждзікі таму, што не адродагаўваліся пасльей, як творы Міцкевіча-Коласа, ды Купалы, пададзенія вышай (Пашкевічанчына-ж мова й тэхніка блізу зусім на тым самым узроўні).

4) «Наша Доля» (1906)

14-га (старым стылем 1-га) верасня 1906 г. Беларуская Са-цыялістычна-Грамада наладжвае выданыне «першае белару-ску газеты для вясковага і мястовага рабочага народу» — «Наша Доля». Задуманая я запачаткаваная як рэтулярны пэ-рыёдкі-тыднік, гэта першая ластаўка беларускіх прэссы ў XX ст. ужо магла-б стаці базаю нашай літаратуры, якой адразу шырака адчыніла свае балоны. Адылі, бязупын-ны ўрадавыя канціфіскія (5 нумару ў зусім 6-ёх), ужо паз-баўляючы выданыне рэгулярнасці, даварышыліся поўным спы-неннем яго на 6-ым нумары, а 3-ім месяцаў існаванья!

Публіцыстычны кірунак «Наша Долі», паводле ак. Кар-скага «рэвалюцыйна-сэпаратыстычны», дакладней можна ха-рактэрываць як кірунак мужыкоўства ў вялікічна-рэвалю-цыйным сацыяльна-клясавым варыянты, захварбаваным «беларускай» тэрміналёй, — г. з. кірунак, у васноўным рас-працоўнаныя яшчэ літаратурой нашага канцавечча XIX в. ды ягоных спадкаемцаў-актуалізатару XX в. Перадавіца № 1 так фармулявала яго:

«Лічачы найбольшым нашым ворагам цімноту й бяс-праўнасць палажэнне мужыка, мы аў-яўляем вайну ўсім цéмнымі сілам, каторым дзеля карысці варыянты, захварбаваныя яшчэ літаратурой нашага канцавечча XIX в. ды ягоных спадкаемцаў-актуалізатару XX в. Перадавіца № 1 так фармулявала яго:

«Асноўна формаю рэалізацыі гэтага агульнага кірунку ста-еца сацыяльна-клясавае рэвалюцыйнае ўсъведамленне беларускага мужыка праз роднамоўнае яму беларуское друка-ване слова — газэту, кніжку, літаратуру нааагу. Адсюль і надаваныне першарараднага значаныя, ледзь на культуру гэтакаму слову, «кніжкы», «чытанню». Уступны зварот рэдакцыі «да чытачоў» фармулюе гэта ў лёзунгу:

«дайце Беларусу такую кніжку, каб ён зразумеў, што ў ёй напісаны. Толькі кніжка, напісаная на мове бацькоў яго, патрапіць сноп съвету закінуць у цяжкое жыццё Белару-са, толькі яна патрапіць холад і голад выгнаць з мужыцка-хаты, толькі яна пакажаць яму дарогу да лепшае, ясьнай-ше долі».

Літаратура «Наша Долі» ў разьвівается ў межах гэтага агульнага кірунку, становячы сабою, з аднаго боку, давяр-шынны папярэднага ходу беларускага літаратурнага разы-віцця, а з другога — запачатак павароту, пераходу ад ягонага наступнага этапу — этапу нашаніўскага, пераходу ад разы-вітаны літаратурты як збору рэвалюцыйнага ізгатыўна-съкі-раванага змагання на пераварот нешчаслівага мужыцка-хаты, толькі яна пакажаць яму дарогу да лепшае, ясьнай-ше долі».

«Наша Долі» — апошні, найбліжэйшы — проста прытном ужо — падыход да «Наша Нівы», нашаніўскіх пары, нашаніў-ства. Даварышылі-ж у дачыненіні да папярэднага разы-віцця мамент у «Нашай Долі» дазваляў-бы зусім пашырыць ейныя дужкі й на гэнае папярэдніе ды ўсю даварышаную ёй пару да нашаніўскіх пачаткаў XX в. у нашай літаратуре называць па-рою нашадольскою, а ейны зъмест — нашадольствам. Тады гэтае апошніе азначыліся-б найпрасыцей і найкараец пададзенай вышай формулай «мужыкоўства ў вялікічна-рэвалюцыйным сацыяльна-клясавым варыянты, захварбаваным «беларускай» тэрміналёгіяй».

(Далей будзе)

